

13.4.5 YMPÄRISTÖOPPI 1.-2.lk

”Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Kasvu ja kehitys: Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämäntilasta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

S2 Kotona ja koulussa toimiminen: Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi: Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

S4 Tutkiminen ja kokeileminen: Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen: Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu: Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.” (OPS 2014, 130–133.)

YMPÄRISTÖOPPI 1.Ik

Ympäristöopin tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Merkitys, arvot ja asenteet	<p>T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään ymmärrystä kehon osista ja kasvamisesta. - Opitaan tunnistamaan erilaisia tunteita. - Havainnoidaan lähiympäristöä ja sen muutoksia. - Tarjotaan oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia oman ympäristöopin kiinnostuksen lisäämiseen erilaisia työtapoja hyödyntäen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tunteet (esim. tunnekortit) 	
	<p>T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia monipuoliseen lähiympäristön havainnointiin sekä vaihteleviin ja osin haastaviinkin toimintatapoihin. - Opitaan saattamaan työ loppuun. - Pyritään ymmärtämään oman työskentelyn merkitys toisten kannalta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot, yhteisöllisyys - Itsearviointi - Innostava, luova toiminta - Ideointi, suunnittelu, työskentely ja arviointi -periaatteen käyttäminen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan ja kannustetaan - Huomioidaan oppilaiden omat kokemukset, havainnot, kysymykset ja keskustelut - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö ja ryhmässä työskentely
	<p>T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestävällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimitaan kestävä periaatteen mukaisesti oppilaan arjessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kierrätys - Jätteiden lajittelu - Mahdolliset Saimaan tilan tutkimukset 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristöystävällinen toiminta arjessa <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kestävä toiminta omassa elinympäristössä

Tutkimisen ja toimimisen taidot	<p>T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristönsään</p>	<p>S2-S4, S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan turvallinen toiminta kotona ja koulussa. - Huomioidaan turvallinen toiminta liikenteessä. - Tutustutaan ja havainnoidaan lähiympäristöä ja kotiseutua. - Opitaan retkeilemään kestävä periaatteen mukaisesti. - Harjoitellaan liikkumiseen ja retkeilyyn liittyvien ongelmien ratkaisua. 	<ul style="list-style-type: none"> - Esimerkiksi lähialueen liikenteen havainnointi ja mahdollinen dokumentointi - Luokan ja koulun pohjapiirroksen sekä koulun piha-karttaan tutustuminen - Liikennesäännöt ja -merkit - Lähiympäristön eläimistö ja kasvillisuus - Saimaan ja Taipalsaaren huomioiminen - Sään mukainen pukeutuminen - Vuorokauden ajat - Vuodenajat - Erilaiset ympäristöt (rakennettu ympäristö ja luonnon ympäristö) 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itsenäinen ja turvallinen toiminta lähiympäristössä (kävely ja pyöräily) - Vaaratilanteissa toimiminen ja avun hakeminen - Liikenne- ja retkeilyturvallisuus (mm. turva- ja suojavälineet, säännöt)
	<p>T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan oppilaiden ihmettely pienimuotoisten kokeilujen ja tutkimusten lähtökohtana. - Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan monimuotoisia, ilmiöpohjaisia ja tutkivan oppimisen menetelmiä ympäristöopin eri sisältöalueita käsiteltäessä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sää - Tutkimuksen teon periaatteet - Käsitteiden käytön täsmällisyyden harjoittelu - Mahdollisuuksien mukaan vierailevien asiantuntijoiden ja oppilaiden asiantuntemuksen hyödyntäminen - Yhteistoiminnallisuus 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Annetaan aikaa ihmettelylle, oivaltamiselle, keksimiselle ja mielikuvitukselle <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäkaudelle sopiva vastuun kanto - Yhteisöllisyys
	<p>T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havainnoidaan moniaistillisesti lähiympäristöä eri vuodenaikoina. - Tutustutaan erilaisiin tutkimuksissa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera, suurennuslasi, luuppi, tietokone) tutkimuksen teossa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Tarkat havainnot - Oppimisprosessin havainnoiminen (tavoitteet, suunnittelu, toteutus ja arviointi) <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Moniaistillisuus

			<ul style="list-style-type: none"> - Havaintojen ja kokeiden tekeminen luonnollisissa ympäristöissä 	<ul style="list-style-type: none"> - Numeerisen tiedon käsittely (esim. lukumäärien erot) - Tiedon välittäminen muille <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäkaudelle sopiva vastuun kanto - Yhteisöllisyys - Kompromissitaitojen harjoittelu
<p>T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvaillaan elinympäristöjä. - Tutustutaan erilaisiin ilmiöihin ja materiaaleihin. - Harjoitellaan toimimista erilaisissa tilanteissa. - Harjoitellaan eri roolien tiedostamista ja nimeämistä erilaisissa arjen tilanteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Käsitteiden täsmällisen käytön harjoittelu - Oppilaiden omat dokumentoidut aineistot - Hyvät tavat - Kiusaaminen (roolit, erilaisuuden hyväksyminen, kiusaamista ehkäisevien ratkaisumallien harjoittelu, koskemattomuuden kunnioittaminen) - Kouluruokailussa toimiminen - Sosiaalisten taitojen harjoittelu monipuolisia opetusmenetelmiä hyödyntäen (esim. draama) - Elinympäristöt (rakennetut ympäristöt ja luonnon ympäristöt) - Eloton ja elollinen luonto - Eliöt (Suomen luonto; lähiympäristön eläimet ja kasvit) - Ilmiöt (esim. ääni, valo, säteily, lämpötila) myös terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta - Materiaalit ja yleisimmät aineet (esim. vesi, ilma, puu, muovi ja metalli) ominaisuuksiensa 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen - Havaittujen asioiden ja ilmiöiden kyseenalaistaminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilmiökeskeisyys - Monipuoliset työtavat - Moniaistillisuus - Kuvanlukutaito 	

<p>T8 opastaa oppilasta toimi- maan turvallisesti, noudatta- maan annettuja ohjeita ja hah- mottamaan niiden perusteluita</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilas kunnioittamaan ja noudattamaan koulun ja luokan sääntöjä. - Ohjeistetaan toimimaan turvallisesti. - Ohjataan oppilas tiedostamaan kodin ja koulun vaaranpaikat ja toimimaan vaaroja ennaltaehkäisten. - Huolehditaan yhteisestä omaisuudesta. - Opitaan erottamaan oma ja toisen tavara sekä opitaan kunnioittamaan toisen omaisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset toimintatavat (yksin, parin kanssa ja ryhmässä) - Luokan sääntöjen laatiminen - Ajanhallinta - Liikennesäännöt ja -merkit - Terveellinen ruoka - Hygienia - Pukeutuminen - Jäällä liikkuminen - Sähköturvallisuus - Yksinkertaiset ensiaputoimet ja toimiminen hätätilanteissa - Pelastautumis- ja poistumis-harjoitukset - Koulun turvakävely 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen toiminta lähiympäristössä - Yhteiset pelisäännöt - Hyvät tavat - Arjen sujuminen
<p>T9 ohjata oppilasta tutustu- maan monipuolisesti arjen tek- nologiaan sekä innostaa oppi- läitä kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien</p>	<p>S2, S4, S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan erilaisiin tutkimuksessa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten teknisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera, tietokone) - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten projektien (esim. tekniikan päivä tai keksijöiden paja) rakentaminen opittavan asian ympärille - Opetuksen rakentaminen oppilaiden kokemusmaailman pohjalta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Annetaan aikaa ihmettelylle, oivaltamiselle, keksimiselle ja mielikuvitukselle <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknisten laitteiden turvallinen käyttö - Yhteistyö - Kannustava palaute
<p>T10 ohjata oppilasta harjoitte- lemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vah- vistamaan itsensä ja muiden ar- vostamista</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan tunnistamaan ja erottamaan erilaisia tunteita. - Ohjataan oppilas erilaisuuden huomioimiseen ja hyväksymiseen. - Kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset ja vaihtelevat ryhmätyötavat - Empaattisuus - Palautteen antaminen ja vastaanottaminen - Positiivinen, rakentava palaute - Tunnekortit - Hyväksyvä ilmapiiri - Itsetunnon kehittäminen 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseä ja toisia arvostava käyttäytyminen - Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - Tunnetaitojen kehittäminen monipuolisilla harjoitteilla - Kannustava palaute

		<ul style="list-style-type: none"> - Kiinnitetään huomiota itsensä ja muiden arvostaminen. - Kehitetään kuuntelutaitoja. - Harjoitellaan vastuullisuutta. 		
	T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan opetuksessa, tiedon hankkimisessa, havaintojen tekemisessä, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten teknisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera, tietokone) 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäkauden tarpeisiin soveltuvat tekstit - Kokemusten jakaminen <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten laitteiden, ohjelmistojen ja oppimisympäristöjen käytön harjoittelu mahdollisuuksien mukaan
Tiedot ja ymmärrys	T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan rakentamaan tietoa oppilaan pohjatieto ja lähtötaso huomioiden. - Avataan keskeisiä ympäristöopin käsitteitä ja jäsenetään tietoa käsitteiden avulla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskeiset kyseiselle vuosiluokalle soveltuvat käsitteet biologiasta, fysiikasta, kemiasta, maantiedosta ja terveystiedosta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen
	T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, maljeja ja karttoja ympäristön kuvaajina	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havainnoidaan ja hahmotetaan lähiympäristöä erilaisten kuvien, mallien ja karttojen avulla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lähiympäristön karttojen tai pienoismallien tekeminen - Kuvasuunnistus - Suomen kartta, kotiseutu 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Ympäristön jäsentämisen, nimeämisen ja kuvailun taidon vahvistaminen - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen ja ymmärtäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartanlukutaito - Kuvanlukutaito - Kuvallisten ilmaisutapojen kokeileminen
	T14 rohkaista oppilasta ilmaistamaan itseään ja harjoittamaan näkemystensä perustelemista	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan etsimään tietoa erilaista tietolähteistä ja eri asiantuntijoilta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset työtavat, joilla kehitetään itseilmaisua ja perustelutaitoja - Erilaiset tietolähteet 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arvostava ja turvallinen ilmapiiri - Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot - Mielipiteiden esittäminen (esim. kertominen, miten tehtävät ratkaistaan)

			Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset tietolähteet ja tietoa eri asiantuntijoilta - Tiedon välittäminen muille
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1-S6 <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään ymmärrystä kehon osista ja kasvamisesta. - Ohjataan oppilas tiedostamaan terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä ja hahmottamaan ne kokonaisvaltaisesti. - Tuetaan oppilasta elämän perusedellytysten ymmärtämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keho ja kehon osat - Terveellinen ravinto (lautasmalli, ravinnon tehtävät – vastaus kysymykseen ”miksi pitää syödä?”, ateriarytmi) - Puhdas ilma ja puhdas vesi - Perheen, ystävien ja läheisten sekä koulun merkitys hyvinvoinnin kannalta - Lepo ja uni - Hygienia - Liikunta - Leikki - Mielen hyvinvointi - Elämän perusedellytykset (ruoka, lämpö, vesi...) - Ergonomia - Kiireettömyys - Vaihtelevat, mielekkäät ja stimuloivat toimintatavat - Monipuoliset oppimisympäristöt 	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullisuus ja vastuutehtävät - Arjen hyvinvointi - Itsenäistyminen (esim. hygienia ja läksyjen tekeminen) - Omien valintojen merkitys

YMPÄRISTÖOPPI 2. lk

Ympäristöopin tavoitteet, sisällölliset tavoitteet, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Merkitys, arvot ja asenteet	<p>T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään ymmärrystä kehön osista ja kasvamisesta. - Opitaan tunnistamaan erilaisia tunteita. - Havainnoidaan lähiympäristöä ja sen muutoksia. - Tarjotaan oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia oman ympäristöopin kiinnostuksen lisäämiseen erilaisia työtapoja hyödyntäen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tunteet (esim. tunnekortit) 	
	<p>T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan oppilaalle mahdollisuuksia monipuoliseen lähiympäristön havainnointiin sekä vaihteleviin ja osin haastaviinkin toimintatapoihin. - Opitaan saattamaan työ loppuun. - Pyritään ymmärtämään oman työskentelyn merkitys toisten kannalta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pienimuotoiset tutkimukset - Yhteistyötaidot, yhteisöllisyys - Itsearviointi - Innostava, luova toiminta - Ideointi, suunnittelu, työskentely ja arviointi -periaatteen käyttäminen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan ja kannustetaan - Huomioidaan oppilaiden omat kokemukset, havainnot, kysymykset ja keskustelut - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö ja ryhmässä työskentely

	T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1-S6 - Toimitaan kestävä periaatteen mukaisesti oppilaan arjessa.	- Kierrätys - Jätteiden lajittelu - Mahdolliset Saimaan tilan tutkimukset	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Ympäristöystävällinen toiminta arjessa Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Kestävä toiminta omassa elinympäristössä, Suomessa ja muualla maailmassa
Tutkimisen ja toimimisen taidot	T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristöön	S2-S4, S6 - Huomioidaan turvallinen toiminta kotona ja koulussa. - Huomioidaan turvallinen toiminta liikenteessä. - Tutustutaan ja havainnoidaan lähiympäristöä ja kotiseutua. - Opitaan retkeilemään kestävä periaatteen mukaisesti. - Harjoitellaan liikkumiseen ja retkeilyyn liittyvien ongelmien ratkaisua.	- Esimerkiksi lähialueen liikenteen havainnointi ja mahdollinen dokumentointi - Luokan ja koulun pohjapiirroksen sekä koulun piha-karttaan tutustuminen - Liikennesäännöt ja -merkit - Lähiympäristön eläimistö ja kasvillisuus - Saimaan ja Taipalsaaren huomioiminen - Sään mukainen pukeutuminen - Vuorokauden ajat - Vuodenajat - Erilaiset ympäristöt (rakennettu ympäristö ja luonnon ympäristö)	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Itsenäinen ja turvallinen toiminta lähiympäristössä (kävely ja pyöräily) - Vaaratilanteissa toimiminen ja avun hakeminen - Liikenne- ja retkeilyturvallisuus (mm. turva- ja suojavälineet, säännöt)
	T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6 - Huomioidaan oppilaiden ihmettely pienimuotoisten kokeilujen ja tutkimusten lähtökohtana. - Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan monimuotoisia, ilmiöpohjaisia ja tutkivan oppimisen menetelmiä ympäristöopin eri sisältöalueita käsiteltäessä.	- Sää - Tutkimuksen teon periaatteet - Käsitteiden käytön täsmällisyyden harjoittelu - Mahdollisuuksien mukaan vierailevien asiantuntijoiden ja oppilaiden asiantuntemuksen hyödyntäminen - Yhteistoiminnallisuus	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Annetaan aikaa ihmettelylle, oivaltamiselle, keksimiselle ja mielikuvitukselle Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Ikäkaudelle sopiva vastuun kanto - Yhteisöllisyys
	T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja	S1-S6	- Mahdollisuuksien mukaan erilaisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera,	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon

<p>yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Havainnoidaan moniaistillisesti lähiympäristöä eri vuodenaikoina. - Tutustutaan erilaisiin tutkimuksessa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<p>suurennuslasi, luuppi, tietokone) tutkimuksen teossa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havaintojen ja kokeiden tekeminen luonnollisissa ympäristöissä 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarkat havainnot - Oppimisprosessin havainnoiminen (tavoitteet, suunnittelu, toteutus ja arviointi) <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Moniaistillisuus - Numeerisen tiedon käsittely (esim. lukumäärien erot) - Tiedon välittäminen muille <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäkaudelle sopiva vastuun kanto - Yhteisöllisyys - Kompromissitaitojen harjoittelu
<p>T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvailaan, vertaillaan ja luokitellaan elinympäristöjä. - Tutustutaan erilaisiin ilmiöihin ja materiaaleihin sekä nimetään niitä. - Harjoitellaan toimimista erilaisissa tilanteissa. - Harjoitellaan eri roolien tiedostamista ja nimeämistä erilaisissa arjen tilanteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Käsitteiden täsmällisen käytön harjoittelu - Oppilaiden omat dokumentoidut aineistot - Hyvät tavat - Kiusaaminen (roolit, erilisuuden hyväksyminen, kiusaamista ehkäisevien ratkaisumallien harjoittelu, koskemattomuuden kunnioittaminen) - Kouluruokailussa toimiminen - Sosiaalisten taitojen harjoittelu monipuolisia opetusmenetelmiä hyödyntäen (esim. draama) - Elinympäristöt (rakennetut ympäristöt ja luonnon ympäristöt) - Eloton ja elollinen luonto - Eliöt (Suomen luonto; lähiympäristön eläimet ja kasvit) - Ilmiöt (esim. ääni, valo, säteily, lämpötila) myös terveellisuuden ja turvallisuuden näkökulmasta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen ja ymmärtäminen - Havaittujen asioiden ja ilmiöiden kyseenalaistaminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilmiökeskeisyys - Monipuoliset työtavat - Moniaistillisuus - Kuvanlukutaito

		<ul style="list-style-type: none"> - Materiaalit ja yleisimmät aineet (esim. vesi, ilma, puu, muovi ja metalli) ominaisuuksineen 	
<p>T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilas kunnioittamaan ja noudattamaan koulun ja luokan sääntöjä. - Ohjeistetaan toimimaan turvallisesti. - Ohjataan oppilas tiedostamaan kodin ja koulun vaaranpaikat ja toimimaan vaaroja ennaltaehkäisten. - Huolehditaan yhteisestä omaisuudesta. - Opitaan erottamaan oma ja toisen tavara sekä opitaan kunnioittamaan toisen omaisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset toimintatavat (yksin, parin kanssa ja ryhmässä) - Luokan sääntöjen laatiminen - Ajanhallinta - Liikennesäännöt ja -merkit - Terveellinen ruoka - Hygienia - Pukeutuminen - Jäällä liikkuminen - Sähköturvallisuus - Yksinkertaiset ensiaputoimet ja toimiminen hätätilanteissa - Pelastautumis- ja poistumis-harjoitukset - Koulun turvakävely 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen toiminta lähiympäristössä - Yhteiset pelisäännöt - Hyvät tavat - Arjen sujuminen
<p>T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien</p>	<p>S2, S4, S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan erilaisiin tutkimuksissa, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten teknisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera, tietokone) - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten projektien (esim. tekniikan päivä tai keksijöiden paja) rakentaminen opittavan asian ympärille - Opetuksen rakentaminen oppilaiden kokemusmaailman pohjalta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävät - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Annetaan aikaa ihmettelylle, oivaltamiselle, keksimiselle ja mielikuvitukselle <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknisten laitteiden turvallinen käyttö - Yhteistyö - Kannustava palaute
<p>T10 ohjata oppilasta harjoitteluun ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan tunnistamaan ja erottamaan erilaisia tunteita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset ja vaihtelevat ryhmätyötavat - Empaattisuus - Palautteen antaminen ja vastaanottaminen 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseä ja toisia arvostava käyttäytyminen - Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitot - Lapsen oikeuksien sopimuksen hyödyntäminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilas erilaisuuden huomioimiseen ja hyväksymiseen. - Kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. - Kiinnitetään huomiota itsensä ja muiden arvostamiseen. - Kehitetään kuuntelutaitoja. - Harjoitellaan vastuullisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Positiivinen, rakentava palaute - Tunnekortit - Hyväksyvä ilmapiiri - Itsetunnon kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Tunnetaitojen kehittäminen monipuolisilla harjoitteilla - Kannustava palaute
	T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan opetuksessa, tiedon hankkimisessa, havaintojen tekemisessä, dokumentoinnissa ja tuotosten esittelyssä hyödynnettäviin välineisiin ja laitteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisuuksien mukaan erilaisten teknisten laitteiden ja välineiden käyttö (esim. kamera, tietokone) 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäkauden tarpeisiin soveltuvat tekstit - Kokemusten jakaminen <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten laitteiden, ohjelmistojen ja oppimisympäristöjen käytön harjoittelu mahdollisuuksien mukaan
Tiedot ja ymmärrys	T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan rakentamaan tietoa oppilaan pohjatieto ja lähtötaso huomioiden. - Avataan keskeisiä ympäristöopin käsitteitä ja jäsenetään tietoa käsitteiden avulla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskeiset kyseiselle vuosiluokalle soveltuvat käsitteet biologiasta, fysiikasta, kemiasta, maantiedosta ja terveystiedosta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen ja ymmärtäminen
	T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, maljeja ja karttoja ympäristön kuvaajina	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havainnoidaan ja hahmotetaan lähiympäristöä erilaisten kuvien, mallien ja karttojen avulla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lähiympäristön karttojen tai pienoismallien tekeminen - Valmiiden karttojen tutkiminen - Kuvasuunnistus - Erilaiset kartat ja niihin liittyvät karttamerkit - Pohjapiirustukset - Verkkopohjaisten karttasovellusten hyödyntäminen lähiympäristön tutkimisessa mahdollisuuksien mukaan 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset huomioon - Ympäristön jäsentämisen, nimeämisen ja kuvailun taidon vahvistaminen - Ympäristöopin käsitteiden nimeäminen ja ymmärtäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartanlukutaito - Kuvanlukutaito - Kuvallisten ilmaisutapojen kokeileminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Suomen kartta, kotiseutu - Naapurivaltiot - Maapallo, avaruus, planeetat 	
<p>T14 rohkaista oppilasta ilmaise- maan itseään ja harjoittele- maan näkemystensä perustelee- mistä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan etsimään tietoa eri- laista tietolähteistä ja eri asiantuntijoilta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset työtavat, joilla kehitetään itseilmaisua ja pe- rustelutaitoja - Erilaiset tietolähteet 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arvostava ja turvallinen ilmapiiri - Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot - Mielipiteiden esittäminen (esim. kertominen, mi- ten tehtävät ratkaistaan) <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset tietolähteet ja tietoa eri asiantuntijoilta - Tiedon välittäminen muille - Tiedon kyseenalaistaminen
<p>T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä</p>	<p>S1-S6</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään ymmärrystä kehon osista ja kasvamisesta. - Ohjataan oppilas tiedosta- maan terveyttä ja hyvin- vointia tukevia tekijöitä ja hahmottamaan ne koko- naisvaltaisesti. - Tuetaan oppilasta elämän perusedellytysten ymmärtä- misessä ja tiedostamisessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keho ja kehon osat - Peruselintoiminnot (esim. hengitys, ruoansulatus) - Elämänkaari - Terveellinen ravinto (lautas- malli, ravinnon tehtävät – vastaus kysymykseen ”miksi pitää syödä?”, ateriarytmi) - Puhdas ilma ja puhdas vesi - Perheen, ystävien ja läheisten sekä koulun merkitys hyvin- voinnin kannalta - Lepo ja uni - Hygienia - Liikunta - Leikki - Mielen hyvinvointi - Elämän perusedellytykset (ruoka, lämpö, vesi...) - Ergonomia - Kiireettömyys - Vaihtelevat, mielekkäät ja sti- muloivat toimintatavat - Monipuoliset oppimisympä- ristöt 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullisuus ja vastuutehtävät - Arjen hyvinvointi - Itsenäistyminen (esim. hygienia ja läksyjen teke- minen) - Omien valintojen merkitys

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1–2

”Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.” (OPS 2014, 133.)

Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia työtapoja ja menetelmiä huomioiden oppilaiden tarpeet, edellytykset sekä kiinnostuksen kohteet. Oppilaat ovat oppimisympäristössään aktiivisia toimijoita. Oppimisympäristö luodaan mahdollisimman monipuoliseksi ja oppimista tukevaksi. Erilaisiin oppimistilanteisiin sisältyy arjen perusasioita ja kysymyksiä. Alkuopetuksen oppiaineet sekä monialaiset oppimiskokonaisuudet linkittyvät useisiin oppiaineisiin. Näin opetus eheytyy ja päästään asioiden laaja-alaisempaan ymmärtämiseen. Eri kokonaisuuksien hahmottaminen edellyttää tavoitteiden rajaamista, aikaa ja tukea. Koulussa opitaan pedagogisten taitojen lisäksi myös sosiaalisia taitoja ja itseohjautuvuutta. Osa oppimisesta tapahtuu vertaisryhmissä. Tietojen ja taitojen oppimisessa harjoitellaan oman oppimisen havainnointia, palautteen antamista ja vastaanottamista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 1–2

”Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskeissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.” (OPS 2014, 133.)

Ympäristöopissa ryhmässä toimiminen ja vertaistuki ovat tärkeä osa eriyttämistä niin ylös- kuin alaspäin. Yhteistoiminnallisten taitojen kehittäminen ja harjoittelu aikuisen ohjauksessa tukee jokaisen yksilöllistä oppimista. Opiskelutapojen monipuolisuus, yhteisönä toimiminen sekä ohjaus ja tuki vahvistavat oppilaiden kuvaa itsestä oppijana ja toimijana ryhmässä. Oppilaille tulee tarjota myös mahdollisuuksia yksilölliseen oppimiseen ja rauhoittumiseen. Tuen muotoja ovat esimerkiksi joustavat ryhmitelyt eri perustein, samanaikaisopetus, säännöllinen palaute ja kannustaminen, opiskelustrategioiden ohjaaminen, monikanavaisuus opetustilanteissa, toimintaohjeiden yksinkertaistaminen, mallintaminen ja konkretisointi.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 1–2

”Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämissuositusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia

osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveyskäyttäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa.” (OPS 2014, 133–134.)

Ympäristöopin tavoitteena on harjoitella monipuolista tiedonetsintää, ilmiöiden ihmettelyä ja kokonaisuuksien hahmottamista. Myönteisellä palautteella ja kannustamisella tuetaan oppilaiden motivaation kehittymistä ja positiivista asennetta oppimista ja tutkimista kohtaan. Monialaiset oppimiskokonaisuudet mahdollistavat monipuolisten arviointitapojen käyttämisen. Oppilaat harjoittelevat mm. itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja sekä opettelevat ottamaan vastaan ja antamaan rakentavaa palautetta sekä luokkatovereilta että aikuisilta.